

**പതിനാലാം കേരള നിയമസഭ
പതിമൂന്നാം സമ്മേളനം**

നക്ഷത്ര ചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നം.*284

11.12.2018 ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

സുസ്ഥിര വികസനത്തിനതകന്ന കൃഷിരീതികൾ

ചോദ്യം

മറുപടി

**ശ്രീ.എസ്.ശർമ്മ
ശ്രീ.എസ്.രാജേന്ദ്രൻ
ശ്രീ.ജോർജ്ജ് എം. തോമസ്
ശ്രീ.കെ.കഞ്ഞിരാമൻ**

**ശ്രീ. വി.എസ്. സുനിൽകുമാർ
(കൃഷി വകുപ്പ് മന്ത്രി)**

എ) പ്രളയപാഠത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കാർഷിക ആവാസവ്യവസ്ഥ സംരക്ഷിച്ച് സുസ്ഥിര വികസനത്തിനതകന്ന കൃഷിരീതി വ്യാപകമാക്കാൻ ഉള്ള പദ്ധതികൾ എന്തെല്ലാമാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കുമോ;

എ) പ്രളയം കേരളത്തിന് ആവാസവ്യവസ്ഥ സംരക്ഷിക്കേണ്ടതിന്റെയും സുസ്ഥിരകൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതിന്റെയും ആവശ്യകത കൂടുതൽ വ്യക്തമാക്കിത്തന്നു. ഇതിൽനിന്നും പാഠം ഉൾക്കൊണ്ടു മുന്നോട്ടു നീങ്ങേണ്ടത് കാർഷികമേഖലയുടെ വികസനത്തിനു ആവശ്യമാണ്. കൃഷിവകുപ്പ് മുഖേന ഈ ലക്ഷ്യം മുൻനിർത്തി വിവിധ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. നെൽകൃഷി വികസനം, പ്രാദേശിക സവിശേഷതയുള്ള കൃഷികളുടെ പ്രോത്സാഹനം, മണ്ണിന്റെ ആരോഗ്യപരിപാലനം, ജൈവകൃഷിയും സീറോ ബഡ്ജറ്റ് നാച്ചുറൽ ഫാമിംഗ്, ജൈവവൈവിധ്യവും പ്രാദേശികമായ ജേംപ്ലാസം സംഭരണവും, പ്രത്യേക കാർഷിക സോൺ എന്നിവയാണ് പ്രസ്തുത പദ്ധതികൾ. പദ്ധതികളുടെ വിശദാംശം ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

നെൽകൃഷി പ്രോത്സാഹനം: നെൽവയലുകളുടെ സംരക്ഷണത്തിലൂടെ മാത്രമേ ജലആവാസവ്യവസ്ഥ സംരക്ഷിക്കപ്പെടുകയുള്ളൂ. നെൽകൃഷി പ്രോത്സാഹനം, പാടശേഖര സമിതികൾ മുഖേന ഗ്രൂപ്പ് ഫാർമിംഗ്, തരിശ് നില കൃഷി, കരനെൽകൃഷി, ഒരുപു ഇരുപ്പു കൃഷി, പ്രത്യേക നെല്ലിനങ്ങളുടെ കൃഷി തുടങ്ങി വിവിധ ഘടകങ്ങളിലൂടെ നിലവിലെ നെൽവയലുകളുടെ സംരക്ഷണവും കൃഷി വ്യാപനവും നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു.

പ്രാദേശിക കൃഷികളുടെ വികസനം: സുസ്ഥിര കൃഷിയുടെ അടിസ്ഥാനങ്ങളിലൊന്ന് പ്രാദേശിക വിളകളുടെ സംരക്ഷണവും വികസനവുമാണ്. കൃഷിവകുപ്പിലൂടെ

നടപ്പാക്കുന്ന പ്രാദേശിക കൃഷികളുടെ വികസനം എന്ന പദ്ധതിയിൽ ഓരോ പ്രദേശത്തും പരമ്പരാഗതമായി കൃഷിചെയ്തുവരുന്ന വിളകളുടെ കൃഷിവ്യാപനം, വിപണനം, മൂല്യവർദ്ധനവ് എന്നിവയ്ക്ക് പ്രാമുഖ്യം നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

മണ്ണിന്റെ ആരോഗ്യ പരിപാലനം: ആരോഗ്യമുള്ള മണ്ണ് സുസ്ഥിര കൃഷിയുടെ അടിസ്ഥാന ആവശ്യങ്ങളിലൊന്നാണ്. മണ്ണിന്റെ പി.എച്ച് കമ്മായം പോലുള്ള വസ്തുക്കൾ ചേർക്കുന്നതിലൂടെ സത്തുലിതമാക്കുക, മണ്ണുപരിശോധനയിലൂടെ കൃത്യമായ വളപ്രയോഗം എന്നിവ സുസ്ഥിര കൃഷി സാധ്യമാക്കുന്നതിനും മണ്ണിലെ ആവാസ വ്യവസ്ഥയ്ക്ക് കോട്ടം തട്ടാതെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും സഹായിക്കുന്നു. കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ സോയിൽ ഹെൽത്ത് കാർഡ് പദ്ധതിയിലൂടെ സൗജന്യമായി മണ്ണ് പരിശോധന നടത്തി സോയിൽ ഹെൽത്ത് കാർഡ് വിതരണം ചെയ്യുന്നു.

വിള ആരോഗ്യ പരിപാലനം: പ്രസ്തുത പദ്ധതിയിലൂടെ കീട-രോഗ ബാധകൾ മുൻകൂട്ടി അറിയുവാൻ പെസ്റ്റ് സർവേയ് ലൻസ് നടത്തുന്നത് കീട-രോഗ ബാധകൾ വന്നതിനു ശേഷമുള്ള കീട നാശിനികളുടെ പ്രയോഗം ഒഴിവാക്കുവാൻ സഹായിക്കുന്നു. ഇതോടൊപ്പം കൃഷി വകുപ്പിലെ പെസ്റ്റ് സ്കൂട്ട് കൃഷിയിടങ്ങൾ സന്ദർശിക്കുകയും കീട-രോഗ ബാധയുടെ വിവരങ്ങൾ ആരംഭത്തിൽത്തന്നെ കർഷകരെ അറിയിച്ച് നിയന്ത്രണ മാർഗ്ഗങ്ങൾ നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇപ്രകാരം അമിത കീടനാശിനി പ്രയോഗം ഒഴിവാക്കുന്നതിലൂടെ കൃഷി ആവാസ മേഖലയുടെ സംരക്ഷണം സാധ്യമാക്കുന്നു.

ജൈവകൃഷിവികസനം: സുസ്ഥിര കൃഷിക്കും ആവാസവ്യവസ്ഥയുടെ സംരക്ഷണത്തിനും ജൈവകൃഷി അത്യന്താപേക്ഷിതമാണ് . ജൈവകർഷകരുടെ ക്ലസ്റ്റർ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള കൃഷിക്ക് ധനസഹായം, ജൈവോത്പന്നങ്ങളുടെ ബ്രാൻഡിംഗ്, ഇവ വ്യാപനം ചെയ്യുന്നതിന് ഇക്കോഷോപ്പുകൾ സ്ഥാപിക്കൽ എന്നിവ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി നൽകുന്നു.

ജൈവവൈവിധ്യവും പ്രാദേശികമായ ജൈവോത്പന്ന സംഭരണവും: നെല്ല്, ചെറുധാന്യങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ വിവിധ വിളകളുടെ പരമ്പരാഗത ഇനങ്ങളും നാടൻ ഇനങ്ങളും; പ്രത്യേകിച്ച് പട്ടിക വർഗ്ഗ പ്രദേശങ്ങളിലുള്ളത്, സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായി ഇത്തരം ഇനങ്ങളുടെ വിത്തുകൾ

കൃഷി ചെയ്യുന്നതിനും വിത്തുല്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതുനുമായി പട്ടിക വർഗ്ഗക്കാർ, കർഷക ക്ലസ്റ്ററുകൾ, സർക്കാർ ഇതര സംഘടനകൾ എന്നിവർക്കു സഹായം നൽകുന്നു. മറ്റ് പ്രദേശങ്ങളിലും ഈ തരത്തിലുള്ള കൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി പരമ്പരാഗത ഇനങ്ങളുടെ വിത്തുകൾ സംഭരിക്കുന്നതിനും വിതരണം നടത്തുന്നതിനും സഹായം നൽകുന്നു. ആധുനിക സീഡ് ബാങ്ക് സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും പദ്ധതിയിലൂടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു.

പ്രത്യേക കാർഷിക സോൺ: ഓരോ പ്രദേശത്തും പരമ്പരാഗതമായി കൃഷി ചെയ്തു വരുന്ന വിളകൾ ഭൂപ്രകൃതിയുടെ സവിശേഷത കൊണ്ടും കാലാവസ്ഥ, മണ്ണ് മുതലായവയുടെ പ്രത്യേകത കൊണ്ടും പ്രസ്തുത പ്രദേശത്തു അനുയോജ്യമായതാണ് . ഇത്തരം പ്രദേശങ്ങളിൽ അതതു വിളകളുടെ സംരക്ഷണവും വ്യാപനവും സുസ്ഥിരകൃഷിക്കും ആവാസവ്യവസ്ഥാസംരക്ഷണത്തിനും ഉതകുന്നു. ഈ ഉദ്ദേശത്തോടെ കേരളത്തിൽ 5 വിളകൾക്ക് പ്രത്യേക കാർഷിക മേഖലകൾ തെരഞ്ഞെടുത്തിട്ടുണ്ട്. അവ താഴെ പറയുന്നവയാണ്:

നെല്ല് : കുട്ടനാട്, കോൾ, ഓണാട്ടുകര, പൊക്കാളി, പാലക്കാട്, കൈപ്പാട് , വയനാട്

പച്ചക്കറികൾ : ദേവികുളം, കഞ്ഞിക്കുഴി, പഴയന്നൂർ, ചിറ്റൂർ-കൊല്ലങ്കോട്

വാഴ: തൃശൂർ

പൂക്കൾ : വയനാട്

നാളികേരം: കോഴിക്കോട്

ബി) ജൈവരീതിയിലുള്ള കൃഷി ബി) ജൈവ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായുള്ള പദ്ധതികൾ എന്തെല്ലാമാണ്;

കൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് സംസ്ഥാനാവിഷ്കൃത പദ്ധതിയായ ജൈവ കൃഷിയും ഉത്തമ കൃഷിമുറകളും എന്ന പദ്ധതിയും, കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതിയായ പരമ്പരാഗത കൃഷി വികാസ് യോജന (പി.കെ.വി.വൈ) പദ്ധതിയും നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. പദ്ധതിയുടെ വിശദാംശങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

ജൈവ കൃഷിയും ഉത്തമ കാർഷിക പരിചരണ മുറകളും

1. ക്ലസ്റ്ററിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ജൈവ കാർഷിക പ്രവർത്തനങ്ങൾ

ഓരോ ക്ലസ്റ്ററുകളും 25 ഹെക്ടർ വരെയാണ് ഉൾക്കൊള്ളുന്നത്. ഇവയ്ക്ക് ഹെക്ടറിനായി 3000 രൂപ നിരക്കിൽ ക്ലസ്റ്ററിനായി 75000 രൂപയാണ്

ധനസഹായം നൽകുന്നത്. നടപ്പു സാമ്പത്തിക വർഷം 251 ക്ലസ്റ്ററുകളിൽ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്. ഇതിനു പുറമെ പരമ്പരാഗത കൃഷി വികാസ് യോജന പദ്ധതി പ്രകാരമുള്ള 619 ക്ലസ്റ്ററുകൾ 12380 ഹെക്ടറുകളിൽ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നു.

2. ഇക്കോഷോപ്പുകൾ

ജൈവ ക്ലസ്റ്ററുകളിൽ ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്ന ഉല്പന്നങ്ങൾ, മറ്റ് ഉല്പാദനോപാധികൾ എന്നിവയുടെ വിപണനത്തിനായി ഇക്കോഷോപ്പുകൾ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നു. പുതുതായി ഇക്കോഷോപ്പുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് 2 ലക്ഷം രൂപയും കഴിഞ്ഞ വർഷം സ്ഥാപിച്ച ഇക്കോഷോപ്പുകൾക്ക് 1 ലക്ഷം രൂപ വീതവുമാണ് ധനസഹായം നൽകുന്നത്. 2017-18 വരെ സംസ്ഥാനത്ത് 214 ഇക്കോഷോപ്പുകൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. നടപ്പു സാമ്പത്തിക വർഷം 33 പുതിയ ഇക്കോഷോപ്പുകളാണ് സ്ഥാപിക്കുന്നത്. 149 പഴയ ഇക്കോഷോപ്പുകൾക്ക് ധനസഹായം നൽകുന്നുണ്ട്. ഇതിനായി ആകെ 215 ലക്ഷം രൂപ വിനിയോഗിക്കും.

3. ജൈവ ഉല്പന്നങ്ങളുടെ നേരിട്ടുള്ള വിപണനം

ക്ലസ്റ്ററുകൾ ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്ന ജൈവ ഉല്പന്നങ്ങൾ കോർപ്പറേഷൻ, മുനിസിപ്പാലിറ്റികൾ, ജില്ലാ ആസ്ഥാനങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ വിപണനം നടത്തുന്നതിന് ഇതിനോടകം 32 നേരിട്ടുള്ള വിപണികൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. നടപ്പു സാമ്പത്തിക വർഷം 17 വിപണികൾക്കായി 30 ലക്ഷം രൂപയാണ് വിനിയോഗിക്കുന്നത്.

4. കാസർഗോഡ് ജില്ലയിൽ പി.ജി.എസ് സർട്ടിഫിക്കേഷൻ

കാസർഗോഡ് ജില്ലയെ സമ്പൂർണ്ണ ജൈവ കൃഷി ജില്ലയാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി വി.എഫ്.പി.സി.കെ മുഖാന്തിരം പി.ജി.എസ് സർട്ടിഫിക്കേഷൻ നടത്തുന്നതിന് 1000 ഹെക്ടറിലേയ്ക്ക് 60 ലക്ഷം രൂപയാണ് ചെലവഴിക്കുന്നത്. ഹെക്ടറിന് 6000 രൂപ ക്രമത്തിലാണ് ധനസഹായം നൽകുന്നത്.

5. കട്ടനാട് ജി.എ.പി പദ്ധതി

കട്ടനാട്ടിൽ സുസ്ഥിര ജൈവ നെൽകൃഷി നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും കട്ടനാട്ടിനെ പ്രത്യേക കാർഷിക മേഖലയാക്കുന്നതിനും ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള പദ്ധതിയാണിത്

ആലപ്പുഴ, കോട്ടയം, പത്തനംതിട്ട ജില്ലകളിലെ 27750 ഹെക്ടർ സ്ഥലത്തെ പാടശേഖരത്തിലാണ് പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നത്. ഇതിനായി നടപ്പു സാമ്പത്തിക വർഷം 100 ലക്ഷം രൂപ വിനിയോഗിക്കുന്നു. കുട്ടനാട്ടിലെ വരിനെല്ലിന്റെ നിയന്ത്രണം, കുട്ടനാട് കരിമണ്ണിന്റെ പരിപാലനം, ജൈവ ഉപാധികളുടെ നിർമ്മാണം, കള നിയന്ത്രണ പരിശീലന പരിപാടികൾ, സംയോജിത കീട നിയന്ത്രണം എന്നിവയാണ് പ്രധാനമായും നടപ്പാക്കുന്നത്.

6. സമ്പൂർണ്ണ ജൈവ കാർഷിക മണ്ഡലം അവാർഡ്

ജൈവകൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതിനുമായി നിയോജകമണ്ഡലം (ഒന്നാം സമ്മാനം 15 ലക്ഷം രൂപ), കോർപ്പറേഷൻ (ഒന്നാം സമ്മാനം 3 ലക്ഷം രൂപ), മുനിസിപ്പാലിറ്റി (ഒന്നാം സമ്മാനം 3 ലക്ഷം രൂപ), ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത്, ജില്ലാതലത്തിൽ (ഒന്നാം സമ്മാനം 3 ലക്ഷം രൂപ) എന്നിങ്ങനെ മികവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അവാർഡുകൾ നൽകുന്നു. ഇതിനായി 63 ലക്ഷം രൂപയാണ് വിനിയോഗിക്കുന്നത്.

7. അവശിഷ്ട വിഷാംശ പരിശോധന

സംസ്ഥാന കൃഷി വകുപ്പ് പഴം-പച്ചക്കറികളിൽ സേഫ് റൂ ഈറ്റ് എന്ന പദ്ധതി ഘടകം പ്രകാരം വെള്ളായണി കാർഷിക കോളേജിലെ "കീടനാശിനി അവശിഷ്ടവിഷാംശ പരിശോധന" ലാബിൽ കർഷകരുടെ കൃഷിയിടങ്ങൾ, ഇക്കോഷോപ്പുകൾ, മാർക്കറ്റുകൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നും പഴം, പച്ചക്കറി സാമ്പിളുകൾ ശേഖരിച്ച് കീടനാശിനി അവശിഷ്ട വിഷാംശ പരിശോധന ലാബിൽ പരിശോധിക്കുകയും പരിശോധന ഫലം കേരള സർക്കാരിന്റെ ഔദ്യോഗിക വെബ് പോർട്ടൽ ആയ www.kerala.gov.in ലും കേരള കാർഷിക സർവ്വകലാശാലയുടെയും കൃഷി വകുപ്പിന്റെയും വെബ് സൈറ്റുകളിലും പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നു. മൂന്ന് മാസത്തിലൊരിക്കൽ ഇപ്രകാരം ഫലം പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വഴി ഇത്തരം അന്യ സംസ്ഥാന വിഷലിപ്ത പച്ചക്കറികളുടെ ഉപയോഗത്തിന് ഒരു പരിധി വരെ നിയന്ത്രണം ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിന് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ ഹോർട്ടിക്കൾച്ചർ കോളേജ് വെള്ളായണിക്കര (തൃശ്ശൂർ), പടന്നക്കാട് കാർഷിക കോളേജ് (കാസറഗോഡ്) എന്നീ സ്ഥാപനങ്ങളിലും കീടനാശിനി അവശിഷ്ട പരിശോധന

ലാബ് പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

8. ഫാം സ്കൂൾ & കർഷകർക്കുള്ള പരിശീലനങ്ങൾ

ജൈവകൃഷി രീതി കൂടുതൽ ഫലപ്രദമായ രീതിയിൽ നടപ്പാക്കുന്നതിനും വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതിനും വേണ്ടി ഫാം സ്കൂളുകൾ, കർഷകർക്കുള്ള പരിശീലന പരിപാടികൾ എന്നിവ നടപ്പിലാക്കുന്നു. ഈ വർഷം ജൈവ കൃഷി സംബന്ധിച്ച് 76 ഫാം സ്കൂളുകൾ സംസ്ഥാനത്തുടനീളം പ്രവർത്തനം തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്.

9. സീറോ ബഡ്ജറ്റ് നാച്ചുറൽ ഫാമിംഗ്

"സീറോ ബഡ്ജറ്റ് നാച്ചുറൽ ഫാമിംഗ്" എന്ന പുതിയ കൃഷി രീതി കർഷകരിലേയ്ക്ക് എത്തിക്കുന്നതിനും അതിലൂടെ സുസ്ഥിര കൃഷി ചെലവു കുറഞ്ഞ രീതിയിൽ നടപ്പാക്കുന്നതിനും കർഷകരെ സജ്ജമാക്കുന്നതിന് സീറോ ബഡ്ജറ്റ് നാച്ചുറൽ ഫാമിംഗിന്റെ പ്രയോക്താവായ പത്മശ്രീ. ശ്രീ. സുഭാഷ് പലേക്കറിനെ ഉൾപ്പെടുത്തി ശില്പശാല സംഘടിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി.

10. പരമ്പരാഗത കൃഷി വികാസ് യോജന (പി.കെ.വി.വൈ)

ഇത് ഒരു കേന്ദ്ര വിഷ്ണുത പദ്ധതിയാണ്. 60:40 അനുപാതത്തിൽ കേന്ദ്ര, സംസ്ഥാന ഫണ്ടുകൾ ഉപയോഗിച്ച് ജൈവകൃഷി വ്യാപനം നടത്തുന്ന പദ്ധതിയാണിത്. മൂന്നു വർഷം തുടർച്ചയായി നടപ്പാക്കുന്ന ഈ പദ്ധതിയിൽ ക്ലസ്റ്ററോന്നിന് 14.95 ലക്ഷം രൂപയാണ് ധനസഹായം. കർഷകർക്കുള്ള ബോധവൽക്കരണം, ക്ലസ്റ്റർ അംഗങ്ങൾക്കുള്ള പരിശീലന പരിപാടികൾ, ജൈവ ഉല്പാദനോപാധികളുടെ നിർമ്മാണം, ജൈവവളം, ജൈവ കീടനാശിനികൾ എന്നിവയുടെ ഉല്പാദനം, മണ്ണ് പരിശോധന, പി.ജി.എസ് സർട്ടിഫിക്കേഷൻ, ഓർഗാനിക് മേളകൾ, മൂല്യവർദ്ധിത ഉല്പന്നങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുക ഇവയാണ് പ്രധാന പ്രവർത്തനങ്ങൾ. 12380 ഹെക്ടർ സ്ഥലത്ത് പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു കഴിഞ്ഞു.

സി) ജൈവോല്പന്നങ്ങൾക്കായി പ്രത്യേക ബ്രാൻഡ് രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ടോ; ഇത്തരം ഉല്പന്നങ്ങളുടെ വിപണനത്തിനായി പ്രത്യേക സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടോ;

സി) ഉണ്ട്, ജൈവ ക്ലസ്റ്ററുകൾ മുഖാന്തിരം ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്ന ജൈവ ഉല്പന്നങ്ങൾക്ക് 'കേരള ഓർഗാനിക്' എന്ന ബ്രാൻഡ് നെയിം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇത്തരം ബ്രാൻഡ് ഉല്പന്നങ്ങൾ ഇക്കോഷോപ്പുകൾ മുഖാന്തിരം വിപണനം നടത്തുന്നതിന് ക്രമീകരണം നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. ജൈവ ക്ലസ്റ്ററുകളിൽ നിന്നും ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്ന ജൈവ ഉല്പന്നങ്ങൾ ഗുണനിലവാരത്തിന്റെ

അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഗ്രേഡിംഗ്, പാക്കിംഗ്, ലേബലിംഗ് ഇവ നടത്തി കേരള ഓർഗാനിക് ബ്രാൻഡ് നെയിം നൽകി ജൈവ ഉല്പന്നങ്ങളുടെ വിപണിയായ ഇക്കോഷോപ്പ് വഴി വിപണനം നടത്തുന്നു. ഇത്തരം ഉല്പന്നങ്ങൾക്ക് വിപണി വിലയേക്കാൾ മെച്ചപ്പെട്ട വില ലഭിക്കുന്നു. കൂടാതെ ഉല്പാദകരായ കർഷകർക്ക് ഉല്പാദന ബോണസും ലഭിക്കുന്നു.

ഡി) പ്രാദേശിക പ്രാധാന്യമുള്ള വിളകളുടെ വികസനത്തിനായി ചെയ്തു വരുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ അറിയിക്കുമോ; ഇടുക്കി ജില്ലയെ ജൈവ കാർഷിക ഹബ്ബാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നുണ്ടോയെന്ന് വ്യക്തമാക്കുമോ?

പ്രാദേശിക പ്രാധാന്യമുള്ള വിളകളുടെ വികസനത്തിനായി കൃഷി വകുപ്പ് മുഖേന നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതികൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു .

1. അട്ടപ്പാടി മില്ലറ്റ് വില്ലേജ്

റാഗി, തിന, ചോളം, വരഗ്, പനി വരഗ്, കതിരവാലി, ചിയ എന്നീ ചെറുധാന്യങ്ങൾ പയറ്റ് വർഗ്ഗങ്ങൾ (അമര, മുതിര, ഉഴുന്ന്) പച്ചക്കറി, നിലക്കടല എന്നിവയും കൃഷി ചെയ്യുന്നു. അട്ടപ്പാടി മില്ലറ്റ് വില്ലേജ് എന്ന പദ്ധതി കൃഷിവകുപ്പും പട്ടികജാതി പട്ടികവർഗ്ഗ വകുപ്പും സംയുക്തമായി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. അട്ടപ്പാടി ബ്ലോക്കിലുള്ള 55 ഊരുകളിൽ നിലവിൽ പ്രസ്തുത കൃഷി ചെയ്യുന്നു.

2. എണ്ണകൃഷി വ്യാപനം :

ആലപ്പുഴ, തൃശ്ശൂർ, മലപ്പുറം, പാലക്കാട് എന്നീ ജില്ലകളിൽ പ്രാദേശിക അടിസ്ഥാനത്തിൽ എള്ളകൃഷിയും നിലക്കടലയും കൃഷി ചെയ്തു വരുന്നു.

3. കരിമ്പ് കൃഷി വ്യാപനം:

പത്തനംതിട്ട, ആലപ്പുഴ, ഇടുക്കി, പാലക്കാട് എന്നീ ജില്ലകളിൽ പ്രാദേശിക അടിസ്ഥാനത്തിൽ കരിമ്പ് കൃഷി ചെയ്തു വരുന്നു.

4. ചെറുധാന്യ കൃഷി:

ഇടുക്കി ജില്ലയിലെ തായന്നംകടി ഊരിൽ 30 ഹെക്ടർ സ്ഥലത്ത് ചെറുധാന്യം കൃഷി ചെയ്തു വരുന്നു.

Maqar
സെക്ഷൻ ഓഫീസർ.